

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Василка Ат. Танкова

вътрешен член на научното жури, назначено със заповед на Директора №36 от 3.06.2016 г., по провеждането на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Института за исторически изследвания при БАН

1. Информация за конкурса

Конкурсът за „доцент“ по професионално направление: 2.2. *История и Археология*, научна специалност: *История на България* (Нова българска история), за нуждите на секция „Нова българска история“ в Института за исторически изследвания (ИИСТИ) е обявен в ДВ, бр.29 от 12.04. 2016 г., и е своевременно разгласен на интернет-страницата на Института.

За участие в обявения конкурс е допуснат единствен кандидат – гл. асистент д-р **Владимир Николов Златарски**. Представените по конкурса документи в хартиен вариант и на електронен носител съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника на МОН за приложението му, както и на чл. 4 (ал.5) и чл.23 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИИСТИ. Така щото може да се констатира, че процедурата по конкурса е проведена съгласно нормативните изисквания, а материалите, документите и приложенията към тях съдържат точни и пълни данни, необходими за обективната преценка на научноизследователската и научно-приложна дейност на кандидата.

2. Данни за кандидата в конкурса

Владимир Златарски е завършил висшето си образование в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, получава магистърска степен по специалност „Балканистика“ с втора специалност „Международни отношения“. От 2004 до 2008 г. е редовен докторант в ИИСТИ, където успешно защитава ОНС „доктор“. От 2009 г. и до сега работи в Института, отначало като научен сътрудник, а впоследствие като главен асистент. Трудовият му стаж отговаря на записаното в чл.4, ал.5, т.2 на Правилника на ИИСТИ изискване за 5 години.

3. Данни за научната продукция, научно-приложната и експертна дейност на кандидата

Научната продукция на гл. асистент д-р Владимир Златарски, обнародвана след 2009 г. на български и немски език като самостоятелни издания и/или в специализирани научни списания и рецензирани тематични сборници, се измерва в количествено отношение с две монографии, 15 научно-изследователски студии и статии (от общо 20 по списъка); 2 рецензии; 12 документални публикации на исторически извори в два сборника; 4 участия като член в разработването на научноизследователски проекти, от които 2 на ИИСТИ, 1 на МОН и 1 международен на БАН.

Активното присъствие на кандидата в научния живот през същия период е засвидетелствано с презентациите на собствени изследвания в 10 (в списъка общо 12) научни конференции, от които 7 международни. Признание за висока историческа ерудиция и компетентност са и участията му като консултант и коментатор в документалните филми на историческа тематика на две престижни германски телевизии, както и изготвените за български държавни институции експертни становища.

Научните изследвания и практико-приложната дейност на Вл. Златарски и като обем, и в тематично отношение отговарят изцяло на обявения от ИИСТИ при БАН конкурс по научната специалност „История на България“ и на неговото уточнение – „Нова българска история“.

4. Оценка на научните изследвания на гл. ас. д-р Владимир Златарски

Монографичните изследвания, статиите, студиите и съобщенията на д-р Владимир Златарски обхващат теми от политическата, дипломатическата и военната история. Хронологичните рамки на неговите професионални интереси са разположени в първата половина на XX век. В основата на възгледите му като историк е интерпретацията на историята като единство на историческия процес, посоката на който зависи както от обективните фактори, така и от действията (и облика) на историческите актьори.

Преценено от гледна точка на приносите му за развитието на българската историография, научното творчество на гл.ас. д-р Владимир Златарски може да бъде представено и чрез избора на значима историческа проблематика, и с оригиналните съждения и собствени обобщения на автора.

Монографията **„Райхът и царството. Германското присъствие в България 1933-1940“**, 416 стр. е публикувана през 2014 г. и по съществува си е редактиран и допълнен вариант на докторската дисертация. Съгласно законовите разпоредби не би следвало преценката да включва този труд, но съм изкушена тук да забележа, че още с него д-р Златарски демонстрира специфичния си подход (а и умение) на изследовател, способен да обхваща в едно историческо движение широк диапазон от теми. Така, като разкрива сложните и преплетени политически, дипломатически, военни, стопански, финансови, обществени, културни и пр. взаимоотношения между България и Германия през 30-те и 40-те години на XX в., още в първия си голям труд Златарски убедително защитава единството на историческото изследване.

Отношенията между България и Германия са основен предмет на изследване и в по-малки публикации на автора (статии №№6-8,10,13,16,20 и студии №№11-12, 14-15 по списъка). Посветени на отделни епизоди, събития и/или личности, те съдържат нови факти, дават ново знание за многоликата история на българо-германските общувания от края на XIX до средата на XX в.

Втората монография **„Неискрените. България, Румъния и Централните сили (1913-1914)“**, 220 стр. е обсъдена от семинара на секция „Нова българска история“ и е единодушно одобрена като хабилитационен труд не само заради очевидния факт, че темата е различна от тази на дисертацията, но главно заради приносния ѝ характер. Множеството достойнства на труда произтичат от обстоятелството, че е базиран върху проучването и анализирането на стотици емпирични данни, издирени в документални (архивни и публикувани) източници от България, Германия, Австрия и Румъния. Разбира се, авторският текст е и в консултации, а често и в полемика с огромно количество чужди публикации, част от които са непознати на българската научна общност.

Напълно споделям и мнението на колегията, че, пренебрегнат от българските и чуждите изследователи, малкият времеви промеждутък от края на Балканските войни (1913) до началото на Първата световна война (1914) съдържа достатъчно аргументи, които да мотивират отделно и специално изследване на българо-румънските и румънско-българските отношения в контекста на геополитическите интереси и действия на Централните сили Австро-Унгария и Германия в съдбоносните за света месеци.

Книгата е написана в руслото на най-добрите традиции на дипломатическата история. Д-р Владимир Златарски е успял да отговори убедително на всички въпроси „защо“, отнасящи се до видимо познатите отношения на неискреност и недоверие както в двустранните общувания, така и по-общо в четириъгълника София – Букурещ – Виена - Берлин. Конкретно-историческо по своя характер, изследването е безусловно постижение на автора и с успешно използвания комплексен подход при интерпретацията.

Взето в своята цялост, научното творчество на Владимир Златарски го представя като ентузиазирани и проникателен млад учен, чиято професионална работа с различни по вид, произход и „ранг“ исторически извори си оспорва първенство с уменията и ерудицията му да интерпретира и обобщава.

В заключение, след анализа на документацията по конкурса и преценката за цялостната ползотворна научноизследователска дейност и на приносите на научните публикации, давам категорично своята положителна оценка и предлагам на членовете на научното жури да препоръчат на Научния съвет на Института за исторически изследвания при БАН да гласува **глас. д-р Владимир Николов Златарски да заеме академичната длъжност „доцент“** в професионално направление 2.2. *История и Археология*; научна специалност: *История на България* (Нова българска история).

04.08.2016 г.

Изготвил становището:.....

(доц. д-р В. Танкова)